

En natt
med Sally
s 8-9

LEVER

Tvättbjörns-
regemen-
tet s 6-7

DETERGENTEN

Personaltidning för Lever och Leverindus

Argång 16

NR 3 1987

VÄLKOMNA till 1987 års informationsdag !

- Det var VD ROLF LINDMANS första ord till all personal som samlats på TRÄFFEN för lunch och en händelserik eftermiddag. På programmet stod byte av namn för företaget från SUNLIGHT till LEVER AB, information från VD om året som gått 1986 och planer för 1987. Försäljningsavdelningen skulle i en egen programpunkt presentera färdriktningen för -87 och fabrikschefen LENNART RÖTH skulle berätta om vad som är på gång i fabriken. Som sista punkt på programmet: - Vad händer på marknadsavdelningen?

SUNLIGHT byter namn

Rolf Lindman har ordet:

Det är en mycket stor händelse för oss alla i företaget och troligen för många generationer nyköpingsbor, som vant sig att se SUNLIGHT som en del av Nyköping.

- Bakgrunden till namnbytet känner ni. Europeiseringen sprider sig. Vi märker själva i fabriken att det kommer in produktion för Danmark och Finland. Vi importerar tvål från England, Glorix och Flytande Coral från Schweiz. Vi blir i framtiden mer och mer en del av Europa och vi har med vår tillverkning för andra länder och med bytet av namn placerat nyköpingsfabriken på Unilevers Europakarta.

*****
För första gången på mycket länge kunde anställda på LEVER samlas till fest i Nyköping, närmare bestämt på TRÄFFEN. En härlig middag serverades 320 personer och sedan dansades det hela kvällen till "CILLAZ" dansband från Norrköping. Tjugo jubilarer uppvaktades under kvällen för 40 år, 25 år och 15 år i tjänst.
*****

Själv ser jag namnbytet som något positivt och början till något nytt. Därför säger jag:

HJÄRTLIGT VÄLKOMNA TILL LEVER

Med teknikens hjälp ska vi nu få kontakt med fabriken för att se vad som har hänt på fabrikestaket.

- Stig - hör Du mig?

Stig Söderblom, som praktiskt hållit i många trådar kring namnbytet, på plats vid Nytorget: *Jag är här Rolf, jag står framför den anrika kontorsbyggnaden med LEVER-flaggorna hissade, där Sunlight-personal har arbetat i många decennier, och vi väntar nu på det stora ögonblicket när skylten på taket skall tändas. - Det är lite kulet och grått väder här, men NU, Nu ser vi den 8 m långa och 5 m höga neonskylten tändas! Tillbaka till Rolf på Träffan.*

Mässingsseptetten NICOPIA BLECKET spelar en snabb marsch när bilden av fabriken med den nya skylten visas på scenduken och så kommer Rolf Lindman igen:

- Från och med denna sekund kl 12.40.30 fredagen den 27 mars 1987 heter vi LEVER AB. (FANFAR)

HUR BLEV RESULTATET 1986?

Rolf Lindman:

Den totala marknaden för de produktområden vi arbetar på - tvätt-, skölj-, disk-, rengöringsmedel och tvål - ökade 15 % mellan 1979-86. Vi, dvs Lever och Tvätta ökade med 32%. En mycket fin utveckling!

Mer än 2/3-delar av vårt totala sålda tonnage under 1986 var tvättmedel. Det är inom den gruppen vi haft den största ökningen. Den näst största produktgruppen är Sköljmedel, som i stort sett fördubblat sin volym.

ANTAL HELTIDSANSTÄLLDA 1986

var den 31/12 1986 381 personer omräknat till heltid. -Vi hade budgeterat för 315 personer -86, men produktionen krävde mer personal dels genom att vi producerat betydligt mer än budgeterat och

dels pga en del problem i produktionen.

ANTAL HELTIDSANSTÄLLDA 1987

skall minska lite enligt budget. På administrativa sidan har vi ökat med några och ekonomi- och tekniska sidan ska minska med några personer. I produktionen räknar vi inte med att köra 3-skift hela året och kommer därför att vara färre vid årets slut. Trenden är klar - färre anställda tillverkar mer. Detta är samma trend som överallt i vår värld.

Vad ska hända med Nya Sunlight i LEVER?

Nya Sunlight betyder olika saker för var och en av oss beroende på olika omständigheter i vår omgivning.

I "Nya Sunlight" började vi mer aktivt bry oss om medarbetarna i företaget. I årsplanerna skrev vi: "Nya Sunlight kommer att bli en viktig faktor för att förbättra arbetstillfredsställelsen för de anställda". Det är det som varit ambitionen, men vi har ännu inte lyckats helt. Allt för många i företaget har väntat på att andra skulle göra något för dem eller inte fått gensvar i sin omgivning. Alla är inte lika mottagliga för förändring. "Nya Sunlight" var inte en organisationsförändring! Det var fråga om en attityd- och sinnesförändring.

FÖR SJÄTTE ÅRET I RAD

har vi ökat vår vinst och det är en trend som vi inte får bryta 1987. Men vi betalar höga skatter. 58 % av vinsten 1986 betalade företaget i skatt.

BETYDANDE KOSTNADSSLAG

Som tidigare år var Råvaror den i särklass högsta kostnads-posten 1986, följt av Personalkostnader, Förpackningsmaterial och sedan Reklam och Promotion (aktiviteter i samband med försäljning).

-Jag vet att vi sedan en tid är inne i en jobbig period, då vi inte riktigt hinner med oss själva. Men vi måste ta vara på de krafter som vi satte igång med Nya Sunlight för tre år sedan!

Fräscha grabbar i nya LEVER-tröjan

Under en paus på informationsdagen hittade Detergentens fotograf den här kvintetten unga män i snygga blå kavajkoftor, vilka invigdes på dagen för namnbytet.

Vi ser STURE FLYMÅLM skoja med PER GEZELIUS, JAN-ERIK NÄSBERG, ROLF FREDHOLM och OVE BRINKHEDEN.

Samtal på scenen

PETER CASSEL, försäljningsavd, hade bjudit in en gäst, LARS-ERIK JANSSON ICA-handlare från Västerås. I ett avspänt samtal mellan Peter och Lars-Erik fick publiken höra dels hur det var en gång i tiden att starta en enmansbutik med en dagskassa på 619 kr och hur Lars-Erik idag tillsammans med ICA äger en butik i Hälla utanför Västerås med 12 500 artiklar, 114 anställda med en dagskassa på 625 000 kr.

Vad betyder SUNLIGHT/LEVER för Er Lars-Erik?

-Vi är stolta Sunlight-kunder och vi tycker att Sunlights säljkår är föredömlig. Vår representant i Västerås är ROLF FREDHOLM och han är den bästa.

Hur viktig är leveranssäkerhet för Er?

-För oss är den viktiga delen i arbetet att bygga upp ett förtroende och en kontakt med kunden och kunna hålla vad vi lovar. Då är det viktigt att vi får tillräckligt med varor att sälja när vi gått ut med en stor annonskampanj.

-Och efter den här dagen förstår jag hur mycket arbete och ansträngning det ligger bakom tillkomsten av era produkter och jag har från alla håll fått höra hur personalen ställer upp både vardagsvis, nätter och helger för att få fram tillräckligt mycket varor, som vi kan sälja. Det känns bra att ha med sig när jag kommer hem till min butik.

Vad händer i fabriken?

LENNART ROTH började med frågan

-Varför har vi under jan-feb haft bekymmer med att tillfredsställa alla våra kunders behov av varor?

Svaret blev att vi har producerat och sålt mycket mer än vi planerat, vi har haft ett mycket stort antal produkter i fabriken och våra leverantörer har inte alltid klarat den press vi satt på dem.

På pulveravdelningen har vi producerat 35% mer vecka 1-9 1987 jämfört med -86, på flytande avdelningen 14% mer för Lever och 69% mer för Leverindus, på sprayen 43% mer och på ACMA 31% mer.

För 1986 tillverkade vi totalt 50 000 ton och idag tillverkar vi 65 000 ton produkter per år. 1986 var antalet olika produkter 200 - idag är de 320.

FÖRÄNDRINGAR I NYKÖPINGS-FABRIKEN

- En ny produktionslokal för flytande skall byggas under 87

- Alla produkter skall pallas på lagret och en ny pallastare skall installeras där

- En ACMA pulverpackningsmaskin skall installeras

- Dunkfyllningsstationen för Leverindusprodukter skall flyttas till Finland samt fyllningen av produkter vid den sk hygienstationen

- Fyllning av torrblandade produkter i paket överförs till Finland

- Sulfoneringen kommer att försvinna under 1988 så snart vi löst frågan om lämplig leverantör av sulfonsyra.

- Sverige övertar tillverkningen av Comfort för Finland under -88 och likaså tillverkningen av finska sprayade pulver

- Finland övertar tillverkningen av Leverindus flytande produkter mot slutet av -88.

Under kommande år kommer vårt arbete här i fabriken att styras just av det som jag la tonvikten vid på förra årets informationsdag, nämligen

FÖRÄNDRING - FÖRENKLING och KONKURRENSKRAFT

- avslutade Lennart Roth sin programpunkt.

MARKNADSAVDELNINGEN :

Vad är Rocky, Hans Savonijé?

HANS SAVONIJE, marknadschef:

-Rocky-projektet är relanseringen av VIA 40 60°. VIA 40 60° är bättre på att få tvätten ren vid låg temperatur 40°. Den har ett bättre återsmutsningsskydd på syntet och blandmaterial och är bättre på feta fläckar vid 40°C.

INGVAR TENGHED, utvecklingschef

-I VIA 40 60° har vi en helt ny sorts tensid som är effektivare för tvätt vid 40°. Vi har förbättrat lösligheten vid låga temperaturer, pulvret löser sig snabbare och deltar under en något längre tid i tvättprocessen. Vi kan också undvika de sk mekaniska förlusterna, dvs att pulvret rinner rakt ner i maskinen utan att delta i tvättprocessen, och det kan vi åstadkomma genom att det nya pulvret löser sig snabbare.

LEVERs

kvalitetspolicy

är en angelägen sak för många och för CHRISTIAN WIECHEL på marknadsavdelningen i synnerhet. LEVERs KVALITETSPOLICY är inget nytt men väl värt att påminnas om både som anställd i LEVER och som konsument.

LEVERs KVALITETSPOLICY vill se nöjda konsument, som tycker att våra produkter är bra till sina ändmål. I LEVERs KVALITETSPOLICY är kommunikation och information en viktig faktor. LEVER KONSUMENTSERVICE utbildar hushållslärare och konsumentvägledare och tar emot synpunkter och svarar på frågor och klagomål från konsument.

Kvällens tävling på LEVERs årsfest

"Ni har en minut på er att övertyga era arbetskamrater på andra avdelningar om att ert arbetsställe är bäst", löd uppmaningen.

Sex avdelningar framträdde (se nedan). Lagrets bidrag fick starkaste applåder och avdelningen vann en båtresa i Sörmlands skärgård sommaren 1987.

MARKNADSAVDELNINGENS MUSIKALISKA BIDRAG TILL FIRMAFESTEN DEN 27 MARS 1987

Vi äro visionärer
allt ifrån Sergels Torg
Vi äro visionärer
allt ifrån Sergels Torg

Vi kan skapa Via, Via, Via, hej
Vi kan skapa Coral, Luvil o Lux

Och vi kan göra femårsplaner
marknadsplaner
profit planer

Vi kan göra lanseringsplaner,
avvecklingsplaner mē

LAGRET

"THE WAREHOUSE SONG"

1.

Hur många år har jag gått
här och trott
Att fabriken golv varit bäst
Hur många år har jag kämpat
för nå't
som egentligen aldrig var bra
Men nu har jag vaknat upp
ur min sömn
Och insett att lagret är bäst

Refr.:

För svaret min vän
finns i lagrets glada gäng
Ja, svaret finns i lagrets
glada gäng

2.

Hur många gånger har jag
retat mig på
Chefer som tror att dom vet
Nu tror jag mig veta
att jag har gjort rätt
som lämnade skeppet i tid
Ja, nu kan dom skrika
bäst sjutton dom vill
medan vi håller upp lite till

Refr.:

För svaret min vän
finns i lagrets glada gäng
Ja, svaret finns i lagrets
glada gäng

PULVERTILLVERKNINGEN

ODE TILL EN RINGAKTAD AVDELNING

Pulvertillverkningen är vi som
ingenting gör
Men ändå på packningen
man konstigt nog kör

Rekord man slår
och en del tårta får
Vi får nöja oss med truckar
som inte går

Men vi har de springande tre,
Börje, Bosse och PG
För borta de alltid ē
Och när vi andra gör nå't
så blir det bara grått
120 ton fick köras bort

Konstigt nog har Wahlstedt
något att räkna
som får Er andra
att häpna

För när det är dags
för Er att packa
är det ändå oss runtomkring
Ni borde tacka

Så välkomna hit och jobba
med oss som glada och ELDIGA är
Inget är konstigt och
allting händer HÄR

LABORATORIET

Mel.: På vårat land

På vårat lab
där är det härligt att va'
Vi har det bra
varenda eviga da'

På vårat lab
där händer alltid nåt kul
Där är det aldrig nåt jäkt
och nåt strul

- Jamen, hur ska vi hinna med
alla proverna här då.....?

(Avbryts av kören)

Kör:

På vårat lab.....

- Hjälp det exploderar där
borta!

Kör:

På vårat lab.....

- Jamen de här trasiga förpack-
ningarna då.....?

Kör:

På vårat lab.....

FÖRSÄLJNINGSAVDELNINGEN

Mel.: Värnamovisan

En säljavdelning det finns hos Lever
som vi som jobbar där love's forever
En del som jobbar där här Ni ser
Men annars är vi ju några fler

Vår säljavdelning den är den bästa
Det tycker säkert de allra flesta
Att sälja varor som Ni har gjort
Det är ju toppen - det går som smort

Vi smider planer och drar i trådar
och in i framtiden ögat skådar
så att vi ständigt kan vara först
och bäst och vackrast - men också störs

Vi trivs med jobbet så in i vassen
Vi skriver order - och Ni drar lassen
och går det bra - ja då prisas vi
men restas varar - då risas Ni

Men mest av allt vi i jobbet känner
en trygghetskänsla med Er som vänner
För alla är vi i samma båt...
och lyckas bara - om vi hjälps åt.

EKONOMIAVDELNINGEN

1.

Vi äro små Levrar vi - tut, tut
Vi sysslar med ekonomi - tut, tut
Vi sitter på pengarna
häng med i svängarna
Vi är små Levrar vi - tut, tut

2.

Med budgetar sliter vi -tut, tut
och svängremmen håller vi i - tut
Vi sitter på pengarna,
häng med i svängarna
Vi är små Levrar vi - tut tut

3.

Vi har ingen fantasi, va trist
vi har ingen fantasi - tut tut
MEN, vi sitter på pengarna
häng med i svängarna
Vi är små Levrar vi - tut tut

4.

Tra-la-la-la-la-la-la
Tra-la-la-la-la-la-la
Vi sitter på pengarna
häng med i svängarna
Vi är små Levrar vi - tut tut

5.

I afton så dansar vi - tut tut
som jobbar med ekonomi - tut tut
Vi skiter i pengarna
häng med i svängarna
Vi är små Levrar vi - tut tut

Långsamt:

Vi skiter i pengarna
häng med i svängarna
Vi är små Levrar vi

Ventilen

INSÄNDARSPALTEN

Vad är det för mening med att arbeta helger när det tar flera veckor att få hem reservdelar till maskinerna (A-12), så att vi kan köra full hastighet på dem?

Hur kan det ideligen ta slut på råvaror som finns i lagertankar, som rymmer upp till 50 m³ utan att någon reagerar? Detsamma gäller packningsmaterial, flaskor osv. Vem är det som är ansvarig?

Man känner sig inte särskilt motiverad att "ställa upp" när det är på detta sätt.

Ställs det krav på oss att vi ska jobba över på nätter och helger får man väl också ställa högre krav på arbetsledare och andra chefer att allting flyter i fabriken. Annars är det bara att sätta in mer kompetenta personer som klarar av den situationen vi har nu i fabriken!

För vi ska väl ha ett 100-årsjubileum i framtiden, eller hur?

*Sigge Maurer
Flytande blandningen*

Svar till Sigge Maurer

Jag börjar med svar på din sista fråga: Ja, vi skall absolut sikta mot att ha ett 100-årsjubileum för vår fabrik!

Vårt företag är i den mycket lyckliga omständigheten att ha en stark och positiv utveckling. Det är inte alla förunnat att få arbeta i en sådan situation. Det är därför viktigt att vi alla förstår att på bästa sätt bidra till att vårt resultat blir bästa möjliga.

Det förtjänar att upprepas vad som sades på Träffen under informationsdagen: Det är bara genom att tillsammans arbeta för att lösa våra problem som vi kommer att nå framgång. Att leta efter syndabockar bidrar inte.

Vi har under en förhållandevis kort tid ökat både den producerande volymen och samtidigt

ökat vårt sortiment väsentligt. Detta har i sin tur lett till att vi nu pressar våra leverantörer mycket hårt och ibland utöver vad de förmår. Vår strävan att i produktionen snabbt anpassa tillverkningen till den verkliga försäljningen har dessutom förbrukat en stor del av tidsmarginalerna mellan materialavrop och förbruknings-tillfälle.

När det gäller reservdelar så har vi ett stort reservförråd. Av praktiska- och kostnadsskäl kan man dock inte ha alla detaljer hemma. Jag beklagar liksom Du gör att vi fick en besvärande lång leveranstid på delarna till A-12-linjen.

Vi är ett kvalificerat och framgångsrikt företag med kompetenta medarbetare. Vi är också i en period fylld av kraftiga strukturförändringar. Denna situation liknade Lennart Roth i förra numret av Detergenten vid en backe, som vi snart har nått krönet på. Vi kommer att nå dit, men det går inte av sig själv. Det är bara genom hårt, målmedvetet och konstruktivt arbete av oss alla som vi kommer att lyckas.

Per-Gunnar Nyström

Rolf har fyllt 50 år och arbetat 35 år i koncernen!

Rolf, du har verkligen hunnit med en del under dina 35 år i koncernen, eller hur?

Jag kom direkt från skolan via Mjölkcentralen till Vaktmästeriet på Sunlight. Först var jag springpojke i några månader och sedan kom jag in på Blankettförrådet och där fanns det många maskiner på den tiden. Efter ett år började jag på Fakturakontrollen och därifrån till Lönekontoret. 1957 var det dags för militärtjänsten. -58 började jag på Förrådet som behövde min hjälp att lägga över förrådsmaterial till databokföring.

När det var klart kom jag tillbaka till Fakturakontrollen och 1962 började jag på

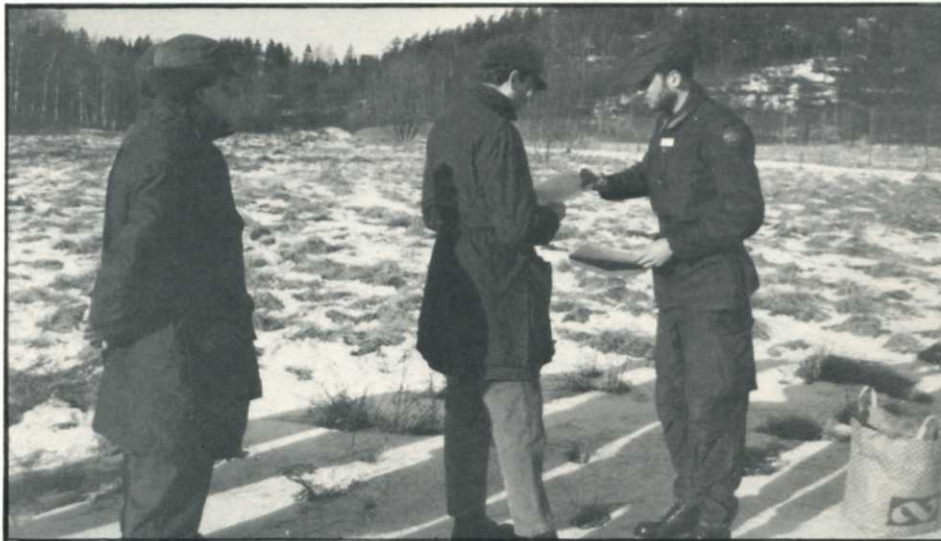
Suma. Esbjörn Eriksson, som nu arbetar på Falcon, startade Sumas telefonförsäljning och jag blev en av de första som arbetade med telefonförsäljning.

Under dessa år har det hänt en hel del på vår avdelning. Idag är telefonförsäljarsidan ganska omspännande från Sundsvall i norr via Stockholm, Örebro, Nyköping, Jönköping till Malmö och Göteborg i söder.

Det är en bra idé det här med att bearbeta mindre kunder per telefon. Men nu för tiden är jag också ute och säljer. Hela Södermanland är mitt distrikt och jag brukar göra kundbesök 1-2 ggr/vecka. Den personliga kontakten är väldigt viktig. -Jag skall förresten besöka en kund nu genast efter lunch.

Givakt - allvar i leden! I främsta ledet ser vi STURE FLYMÅLM, RAINE SJÖBERG, LARS-ÖLOF GUSTAFSSON och ROLF FREDHOLM

Dags för ordergivning. - Kapten ANDERS SPÄNER (LV6) delger LENNART HANSSON dagens uppgift.

Vilket segerrikt gäng! - På bilden skimtar bl a PETER CASSEL, PETER ERSIN, LARS-ÖLOF GUSTAFSSON och ROLF CARLSSON samt RAINE SJÖBERG och TAGE HAGSTRÖM

LEVERS FÄLTKÄ

Tänk dig att vara försäljningsdirektör och vakna en morgon och finna hela sin säljkår inkallad vid ett och samma tillfälle. Det var precis vad PETER CASSEL fick uppleva torsdagen den 19 februari.

Säljarna, för dagen benämnda "Tvättbjörnsregementet", skulle på ort och ställe, dvs Göta luftvärnsregemente i Göteborg, få ta del av årets storkampanj. Planer, strategier och tillvägagångssätt drillades militäriskt hela dagen. Alltsammans under ledning av kampanjgeneralen HANS SAVONIJJE.

Dagen tog sin början i ottan. Platsen var Landvetters flygfält. Prick kl 10.00 körde en militärbuss upp framför terminalen. "Tvättbjörnsregementet" prickades av av en äkta artillerikapten, för dagen utlånad av Lv6. Målet för transporten var ett skogsparti 2 km norr om regementsbyggnaden. Här väntade nästa överraskning. - Utkvittering av fullständig militärutrustning. I det här sammanhanget vill vi dock tillägga att inga vapen ingick i utrustningen.

Från en kort vila i militärtält drog sedan de olika säljgrupperna ut i fält. Alltsammans under glada tillrop, glam och skojs. Karta, kompass och ett frågeformulär ingick i gruppens utrustning.

DRAR UT I FÄLT

Efter ca två km fotvandring på denna något stråpatsrika förmiddag skymtade så målet, Regementfilm-salen. "Skaffning" i form av kaffe och kex hade deltagarna bjudits på vid en av kontrollerna.

Väl framme vid målet bjöds "Tvättbjörnsregementet" på det bästa som finns, nämligen ärtor, fläsk och pannkakor. Drycken vid det här mycket speciella och ovanliga tillfället fick, som sig bör, bli varm Carlshamnspunsch. Att alltsammans smakade mycket gott behöver ingen betvivla.

Lunchen, som äts på papperstallrikar, avnjöts direkt på regementsbacken. Därtill bjöd Göteborg på sin allra varmaste och soligaste sida. Det var som om våren redan hade kommit.

Efter en lysande presentation av kampanjgeneralen och hans adjutant CURT NORDH kunde så gruppen ta på sig "muckarminen". Efter en snabb avrustning blev det dags för militärtransport till Aspenäs konferensgård i Lerum.

Muckarskiva med tillhörande festivitas fick avsluta en av de ovanligaste säljkonferenserna i Levers historia.

Fältkorrespondent:

Göran Berglund

Utspisning av "Soldatens" ärtsoppa med tillbehör. Utspisarna lär ha legat i hårdträning åtminstone TAGE HAGSTRÖM!

Vad var det jag sa? - Ärtorna smakade verkligen gott tycks ROLF LINDMAN säga.

Ärtor, fläsk och pannkakor smakar gott ute i naturen. - Minnerna på STEN-ÅKE FRIMAN och STURE FLYMALM tycks bekräfta detta.

EN NATT MED SALLY

Vinden ven inte längre, den dånade. Det var som att stå i en järnvägstunnel med ett express-tåg rusande fram några cm ifrån ansiktet. Kokosnötter flög som kanonkulor genom luften, då och då slog de i huset med kraftiga smällar.

"Nu kunde det inte bli värre", tänkte vi. Vid 2-tiden på natten började radion sända via en nödsändare från ett skyddsrum. Om ca en timme skulle cyklonen vara som starkast. Vi bävade...

Redan en vecka tidigare visste vi att en cyklon hade bildats 200 mil NV om Rarotonga och man förutspådde att cyklonen skulle röra sig rakt öster ut. Då var det ingen som var orolig, tvärtom glädde vi oss åt den stadiga sydliga vinden, som gav perfekta surfingförhållanden. Via radiosändningar följde vi i alla fall cyklonen "Sally's" vandring.

Den 28 december, tre dagar efter cyklonens födelse, stannade den men ökade i styrka från en vindhastighet på 140 km/h till 200 km/h närmast centrum. Det verkade som om den hämtade kraft och såg sig om efter en lämplig arena att uppträda på.

Den 30 december satte den sydostlig kurs rakt mot Rarotonga. Väderspåmannen hävdade emellertid att den svänger nog av öster ut "orkaner brukar göra så". Den 31:a var Sally fortfarande på väg rakt mot ön där vi bodde. Vädrret hade kraftigt försämrats, hårda regnskuror avlöste varandra. Havet slungade vågor på 7-8 m mot Rarotongas norra stränder och rev. Vi följde väderutsikterna timme för timme.

Kl 08.00 fredagen den 1 januari hördes vädermannen med osäker stämma läsa upp prognosen "the extremely destructive tropical

Före stormen var människorna, som bodde i det här "huset", tveksamma om de skulle utrymma det. Men när krabborna, som bodde i sanden på stranden nedanför, flydde genom huset, då var det ingen tvekan längre!

cyclon Sally..." - "den extremt förstörande tropiska cyklonen Sally förväntas kl 22.00 ikväll ha nått Rarotonga. Vindhastigheten nära centrum beräknas vara ca 160 km/h med byar nära 200 km/h...". Han upprepade meddelandet flera gånger på både engelska och mauri.

Vi hade inte upplevt en orkan men förstod ju att vara på stranden och kasta frisbee var nog inte så bra...

Vi skaffade en veckas nödproviant, bunkrade vatten, köpte batterier, fotogen och bensin. Vi spikade för fönster och dörrar, säkrade tak och luckor. Allt löst kring huset som kunde flyga omkring släpade vi in under huset.

Kl 12.00 höll presidenten tal till nationen och manade till lugn och försiktighet. På eftermiddagen kom några vänner förbi. Vi försökte lugna varandra. De rådde oss att stanna kvar i huset eftersom det hörde till de mera välbyggda på ön.

kl 18 blåste det hård kuling, häftiga regnskuror smattrade mot huset. Det började redan mörkna. Vid 20-tiden var det full storm, över 25 m/s. Vinden tjöt kring husknutarna och regnet piskade mot fönstren.

En timme senare gick strömmen och en stund senare bröts telefonförbindelserna. Vi var vid

det här laget tämligen skrärade och beslöt att ta det säkra för det osäkra och flytta in i badrummet, som var den stadigaste och mest skyddade delen av huset. På en madrass under ett bord i badrummet låg vi och tryckte. Vid 23-tiden rapporterade radion att vinden var stadigt över 35 m/s. Plötsligt tystnade radion. Vi kände oss mycket ensamma.

Den vetenskapliga förklaringen till orkaner eller tropiska cykloner, som de egentligen kallas, är att solen alstrar en stor mängd varm luft som hastigt stiger. Kall luft rusar då in med hög hastighet under den stigande varma luften. På grund av jordens rotation och gravitation börjar den kalla luften rotera kring lågtrycket som bildas under det stigande lufthavet. - En tropisk cyklon har fötts.

Att cykloner är ytterst sällsynta är en svag tröst när man ligger och trycker under ett bord i skydd för den värsta cyklon som drabbat Rarotonga.

Det var som om det inte längre var luft som omslöt huset utan ett mycket tätare media. Dånnet var obeskrivligt. Huset skakade, vibrerade och verkade vilja lyfta från grunden. Vatten pressade sig in genom springor

vid fönster och dörrar, sprutade in under trösklar. Ett jättebrak visade sig vara ett stort träd som tumlade över huset. Att beskriva timmarna mellan kl 2 och 6 låter sig inte göras.

- Och så med ens upphörde vinden, det blev dödstyst. Vi var i orkanens öga.

En tung dimma omslöt huset. Överallt låg omkullvräkt träd. Strandlinjen hade förändrats, på vissa ställen hade sanden spolats bort och nedanför vårt hus hade sandrevlar bildats som sköt ut i vattnet. En tung dyning gungade det av sand och jord missfärgade havet. Det var inte längre samma ö.

En märklig stämning härskade. Allt var stilla, hela naturen väntade, bävade i avvaktan på orkanens andra del som skulle vara över oss så snart ögat passerat. En timme förflöt och så på 10 minuter ökade vinden från noll till full orkanstyrka och nu från andra hållet. Under bordet i badrummet genomlevde vi ytterligare sex timmars terror av "Sally".

Dagen efter var det vanliga "Söderhavsvädret" tillbaka. Naturen verkade vilja säga "förlåt, jag ville ju bara skoja lite...se så fin jag kan vara". Men överallt syntes spår av "skojet" i form av förstörda hus, omkullvräkt träd och nedblåsta elledningar.

Efter två veckors röjningsarbete var livet åter tillbaka till det normala med loja dagar i den vita sanden intill den turkosa lagunen. I skuggan av en kokospalm åt vi åter papaya och mangofrukt till frukost.

Rarotonga i ögruppen Cook Islands i södra Stilla Havet är den plats på jorden jag helst vill återse. Det är väl en tidsfråga innan civilisationens "välsignelse" kvävt även denna utpost bland jordens sista paradiser. Men än så länge flyter livet stilla på söderhavsön
RAROTONGA.

Så stod vi då igen på Arlanda flygplats. -17°, gnistrande vit snö, påpälsade grå människor som stressat bufflade sig fram med sina bagagekärror. Halmhatten såg patetisk ut i kylan och plastsandalerna stelnade i snön.

- Men flygbussen var punktlig. I Sverige håller man tidtabellen - och vägen var plogad. Tillbaka hemma i den varma sängen. Om fem timmar skulle väckarklockan ringa och vardagen börja.

- Hur var det? - Hade vi rest jorden runt?

- Finns det platser som heter Rarotonga, Mangia eller Aitotaki?

*Pär Sandström
Jorden runt-resenär*

Nyköping fyller 800 år

Ingen har väl kunnat undgå att märka stadens födelseår 1987?

Året började med ett kolossal-fyrverkeri, det största i Skandinavien. Det nya klockspelet från Nicolai-kyrkan ljuder över staden flera gånger om dagen.

Evenemangskalendern, som sändes ut till alla hushåll före nyår är full av aktiviteter. Så gott som alla årets dagar är fyllda av arrangemang och det gäller allt från teater, musik, idrott, företagsvisningar, festivaler och karnevaler. Många stora konferenser och flera svenska och nordiska mästerskap kommer att ha Nyköping som värd.

LEVER OCH LEVERINDUS har,, som många andra Nyköpingsföretag, aktiviteter på gång:

- ÖPPET HUS för allmänheten
Lördagen den 16/5

- FÖRETAGSKONTAKT 87
Industrimässa på Rosvalla
20-22 augusti

- BO-IDE 87
Villautställning på Arnö

- delsponsoring av

LANDSKAMP I RULLSTOLSBASKET den 28 februari

- sponsoring av
KONSERT I KAMMARMUSIKFÖRENINGEN REGI i april

Filmen om Nyköping - EN PLATS ATT LEVA - finns att låna på VHS-video (16 min) hos Monica Lundberg.

REKORD PÅ PULVERPACKNINGEN

På pulverpackningen började vi celebrera LEVER på söndag natt den 29 mars med att packa 35 425 st 80-dl-paket på ACMA under nattskiftet.

Det åt vi en tårtbit på, säger

Alf Carlsson

ESSO KREDITKORT

För att minska arbetsuppgifterna på ekonomiavdelningen kommer rutinen för Esso kreditkort att ändras.

I fortsättningen kommer kortinnehavaren att få faktura som betalas direkt till Esso. Rabatten blir 31 öre/l bensin.

Du, som även i fortsättningen vill ha Esso-kort - hämta en blankett på Personavd, fyll i den och skicka den direkt till Esso.

TJEJ MILEN

NU BÖRJAR VI TRÄNA TJEJER!

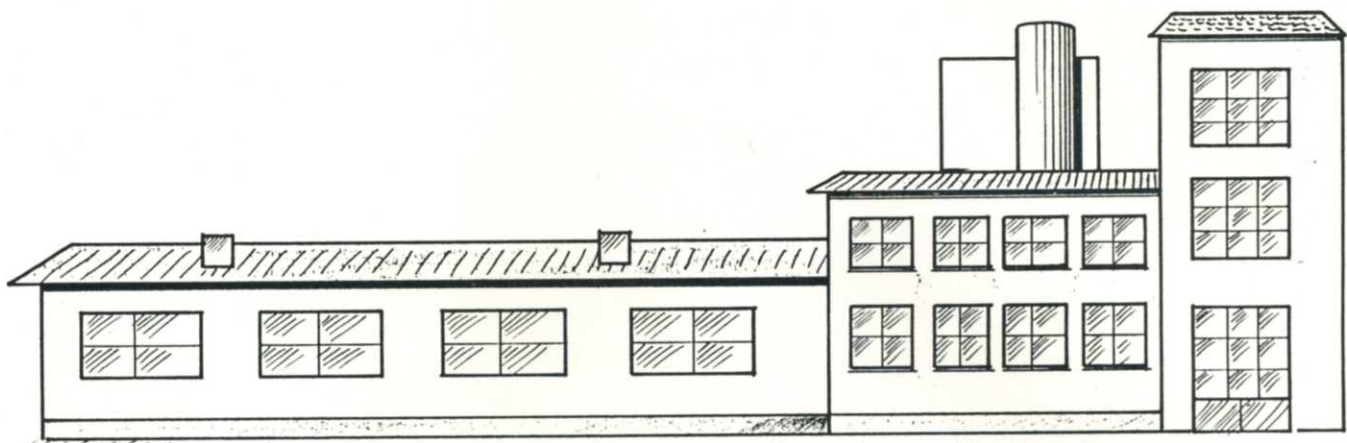
Tisdagen den 28 april börjar vi träningen för årets TJEJMIL, som går den 6 september.

Vi träffas som vanligt i porten kl 16.30 ombytta och klara.

Du har väl anmält Dig? Efter 20 000 anmälda tar de inte emot fler.

Salme och Tina

HELT NYTT PÅ FLYTANDE

Exteriören på nya flytande avdelningen.

Till vänster ligger packningshallen - en envåningsbyggnad, som är 60 m lång och 20 m bred - totalt 1200 m².

Till höger ligger den nya blandningshallen (gamla utsmälteriet). Den nya flytande avdelningen kommer att ligga vägg i vägg med lagret.

I anläggningen kommer kemikalier att tas in dels via hiss på pall (torra) och dels via rörledningar från tankgården (flytande) och pumpas upp till förblandare på vån 3.

En huvudblandare på 10 ton blandar produkter och så fort en sats är klar pumpas den över till lagertankar.

Speciella tankar för vattnet som rengör systemet kommer vi också att ha, berättar Leif Lindroos på anläggningsavdelningen. Allt rengöringsvatten skall återanvändas.

Projekteringen av den nya anläggningen sker i tre huvuddelar

- ombyggnad av gamla utsmälteriet till blandningshall och nybyggnad av packningshall. Ansvarig: Roland Lundqvist

- blandningshall med helt ny utrustning vad gäller tankar, blandare och datautrustning. Ansvarig: Henry Hultgren
- ny packningsavdelning med en helt ny fyllningslinje samt vår nuvarande A12-linje. Ansvarig: Jan Flygeborn

"Vi har tre offertgivare på det stora paketet för tankar och blandare och det lutar åt att vi väljer ett nyköpingsföretag som leverantör", berättar Henry. "Den utrustningen tillsammans med el- och datainstallationer skall börja monteras in efter semestern. Sedan räknar vi med att kunna rulla igång anläggningen under december och testa den med vatten för att köra igång på riktigt efter nyår.

I den nya anläggningen kommer vi att eliminera alla utsläpp från rengöringen av tankar. Allt rengöringsvatten återanvänds. Inget av det vattnet kommer att släppas ut i avloppet. Vi tar här också ett steg mot en mycket hygienisk anläggning".

Jan: "I fyllningshallen kommer vi att ha en ny flaskresare samt även den vi har idag. Vi skall installera en helt ny fyllningslinje med 32 fyllningshuvuden. Den kan fylla flaskor med dubbla kapaciteten jämfört med A12:an

DETERGENTEN

(latin = rengöraren)

NR 3

ARGÅNG 16

Manusstopp för nästa nummer 8/5

Utgiven av

LEVER AB
611 87 Nyköping
Tel 0155/802 00

Redaktör

Monica Lundberg

Ansvarig utgivare

Lars Olof Ericson

Redaktionskommité

Lennart Östlund, Fabriksklubben
Göran Berglund, SIF Stockholm
Göran Hofstedt, Leverindus
Rolf Johansson, SALF
Kenneth Burman, SIF Nyköping

SÖRMLANDSTRYCK Åkerblom Tryckeri AB

idag, dvs 240 fl/min mot 120 idag. Skillnaden mot A12-linjen blir att den nya maskinen fyller på vikt och inte som idag på volym. Det innebär att flaskan tareras när den kommer in i fyllaren - fylls - och kontrollvägs direkt i maskinen. Viktimpulser går tillbaka till fyllaren.

Vi kommer att behöva samma bemanning men kommer att fylla dubbla kapaciteten.

Operatörerna måste utbildas på de nya maskinerna för att klara påfyllning av kemikalier, övervaka processen och ta göra slutanalyser på färdig produkt.

Reparatörerna måste vara med från början vid provkörningarna för att lära sig maskinerna och utbildning måste ske på den nya dataanläggningen, som man säger är tre gånger så komplicerad som en spraydator."

Dödsfall

Johnny Fagrell, som före sin pensionering var chef för Sunlights anläggningsavdelning, avled fredagen den 10 april i en ålder av 62 år.

PERSONALNYTT

Vi gratulerar till

80 ÅR

Greta Karlsson	1/5
Gunhild Trygg	4/6
Anna Larsson	20/6

70 ÅR

Laina Marttinen	2/5
Inga Henriksson	21/5

60 ÅR

Stig Söderblom Marknadsavd	31/5
Rune Gyllenhammar Försäljningsavd	9/6

60 ÅR

Kyllikki Staf-Westerberg	6/6
Maj Holmgren	29/6
Lennart Blomgren Leverindus	26/5

50 ÅR

Reimond Svärd Leverindus	14/5
-----------------------------	------

Gun Magnusson	27/6
---------------	------

30 ÅR I TJÄNST

Bo Odenman Dataavdelningen	15/6
-------------------------------	------

25 ÅR I TJÄNST

Birgitta Högberg Laboratoriet	19/6
----------------------------------	------

15 ÅR I TJÄNST

Peter Fernstedt Verkstaden	12/6
-------------------------------	------

10 ÅR I TJÄNST

Jarri Elgbacka Verkstaden	3/6
------------------------------	-----

Anneli Talasmäki Pulverpackningen	3/6
--------------------------------------	-----

Birgitta Carlgren Pulverpackningen	10/6
---------------------------------------	------

Ann Lindeberg Ekonomiavdelningen	13/6
-------------------------------------	------

Margit Nyström Pulverpackningen	17/6
------------------------------------	------

Lise-Lott Englund Pulvertillverkningen	27/6
---	------

Vi säger välkommen

till pulverpackningen

Maria Hagberg	2/3
---------------	-----

Ulrika Johansson	2/3
------------------	-----

Marianne Eriksson	16/3
-------------------	------

Mikael Larsson	27/3
----------------	------

Annette Isaksson	30/3
------------------	------

Henrika Hultgren flytande avd	9/3
----------------------------------	-----

Lars Olsson förrådet	2/3
-------------------------	-----

till pulvertillverkningen

Raija Rauhala	30/3
---------------	------

Jörgen Olsson	23/3
---------------	------

Thomas Carlsson	23/3
-----------------	------

Gull-Britt de Jongh	16/3
---------------------	------

NY PÅ LEVERINDUS

Peter Jonasson, som kommer från SAAB-SCANIA, Personalbilsdivisionen.

Peter arbetar sedan 1 april på ekonomiavdelningen tillsammans med KB Wiklund och Lena Hult.

Kent Östlund Leverindus försäljnings- avdelning	1/4
---	-----

TACK

Ett hjärtligt tack till LEVERINDUS AB och arbetskamraterna för all uppvaktning på min 50-årsdag.

Rolf Pettersson

Ett varmt tack till företaget och alla arbetskamrater för uppvaktningen på min födelsedag.

Roine Eriksson

Ett varmt tack till AB SUNLIGHT och till alla Stig Oskars arbetskamrater, till Verkstadsklubben och Sunlights Fabriksklubb samt Idrottsföreningen för alla bevis på omtanke i form av blommor, brev och telefonsamtal vid Stig Oskars bortgång.

Gunild Liljeroth och barnen

LEV SUNT - MEN ROLIGT !

ULF ERIKSSON, en i dessa trakter välkänd ivrare för att leva sunt men roligt, gästade Nyköping och Sunlights Idrottsförening lördagen den 4 april - den riktigt första vårdagen.

Drygt 30 personer hade mött upp på Träffen och publiken fick under en timme småskrattande njuta av Ulf's upplevelser inom idrotten och hans tips att ta tag i tillfället och börja ett lite annorlunda liv.

"Köp en cykel - men inte någon billig från polisens hittegodsavdelning. Nej, köp en riktigt fin för 2000 - 3000 kr och investera i en tjusig sportoverrall, sätt en fräsig keps på huvudet och stick ut i naturen. Och glöm inte det viktigaste - tag med en kompis - det blir ännu roligare då!"

Ett smaskigt wienerbröd kan man väl få prova på när alla andra sitter och smörjer kräset, tycker nog lilla Emma Holmér i pappa Tommy's knä.

Rapportering av tillbud

Under kampanjen för tillbudsrapportering, som skyddsombuden i fabriken arbetade med under februari, kom det in 18 tillbudsrapporter.

OVE JANSSON: -Det var ett bra resultat för en månad. På flytande avdelningen var man nära att bränna sig, få en kläm- eller krossskada och ramla från en tankbil.

På pulveravdelningen kunde en person ha fått en container över sig, fått ett krossat knä, benbrott eller bruten arm.

På lagret och verkstaden kunde nackskador och hjärnskakning ha blivit konsekvensen vid kollision mellan truckar.

Åtgärder har diskuterats och beslutats för nästan samtliga tillbud.

Det är viktigt, fortsätter OVE, att tillbuden fortsätter att rapporteras till skyddsombuden!

Så uppmaningen till alla blir:

TA KONTAKT MED DITT SKYDDSBUD SA FORT ETT TILLBUD SKER!

LEVERS stolthet "Rocky-bussen" visas för säljarna innan den skall börja sin succé-resa från Luleå i norr till Malmö i söder. Under tre veckor har bussen besökt grossister, återförsäljare och maskinfabrikanter i hela Sverige och Levers personal har presenterat nya VIA 40 60. På bilden syns också världens största VIA-paket, 4.5 m högt - men fyllt med luft.